

2023/2048(INI)

16.11.2023

LAUSUNTO

maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnalta

aluekehitysvaliokunnalle

alueellisen kehityksen täytäntöönpanosta (yhteisiä säännöksiä koskeva asetusta, III osaston II luku) ja sen soveltamisesta Euroopan alueellisessa toimintasuunnitelmassa 2030 (2023/2048(INI))

Valmistelijat: Asim Ademov

PA_NonLeg

EHDOTUKSET

Maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunta pyytää asiasta vastaavaa aluekehitysvaliokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

- A. ottaa huomioon, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 174 artiklan mukaan unionin on pyrittävä vähentämään alueiden välisiä kehityseroja ja kiinnitettävä erityistä huomiota maaseutualueisiin, joilla on väestön vähenemiseen ja ikääntymiseen liittyviä akuutteja haasteita, jotka vaikuttavat etenkin EU:n viljelijäväestöön, sekä haasteita, jotka liittyvät autioitumiseen, puuttuviin tai heikkoihin mahdollisuuksiin käyttää julkisia ja yksityisiä infrastruktuureja ja palveluja, mukaan lukien erityisesti nopeat laajakaistayhteydet, digitaalinen infrastruktuuri, liikennepalvelut, terveydenhuolto, sosiaalipalvelut ja koulutus, sekä alhaisiin tuloihin ja heikompiin työllistymismahdollisuuksiin;
- B. katsoo, että naisilla on ratkaiseva rooli maaseudun kehittämisessä ja maaseutualueiden sosiaalisessa rakenteessa, maaseudun elinkeinojen ylläpitämisessä ja parantamisessa sekä maaseutuyhteisöjen vahvistamisessa ja että heitä on pidettävä kestävä kehityksen edistäjinä; katsoo, että se merkittävä panos, joka naisilla on paikallisessa kehittämisessä ja maaseudun kehittämisessä, ei näy riittävästi heidän osallistumisenaan vastaaviin päätöksentekoprosesseihin, koska maaseutualueiden naiset ovat usein aliedustettuina päätöksentekoelimissä;
- C. ottaa huomioon, että covid-19-pandemian, energiakriisin ja Venäjän Ukrainaan kohdistaman sotilaallisen hyökkäyksen vaikutukset ovat osaltaan pahentaneet suuria vaikeuksia, joita esiintyy koko elintarvikeketjun asianmukaisessa toiminnassa, joka on yksi keskeinen maaseudun kehitystä edistävä tekijä; toteaa, että energian hintojen nousu ja kiihtyvä inflaatio kaikkialla Euroopassa vaikuttavat erityisen vakavasti maaseutualueisiin – etenkin alueisiin, joilla on maantieteellisiä erityispiirteitä, ja syrjäisimpiin alueisiin – missä koheesiopolitiikan tavoitteiden saavuttaminen on vaikeinta;
- D. ottaa huomioon, että digitaalinen ja vihreä siirtymä tarjoavat pitkällä aikavälillä mahdollisuuksia vahvempiin, verkottuneisiin, selviytymiskykyisiin, innovatiivisiin ja vauraisiin maaseutualueisiin, jos siirtymät toteutetaan oikeudenmukaisesti ja siten, että ketään ei jätetä jälkeen; toteaa, että ajantasainen digitaalinen infrastruktuuri on edellytys digitaalisille ja älykkäille viljelyratkaisuille ja näin ollen vihreän siirtymän onnistumiselle mutta myös keskeinen mahdollistava tekijä maaseutualueiden pienten ja keskisuuren yritysten kilpailukyvyn kannalta; toteaa, että pk-yrityksillä on maaseutualueilla erityisen tärkeä rooli työnantajina, maataloustulojen monipuolistamisen edistäjinä sekä sosiaalisen elämän ja kulttuurielämän tukijoina ja siten ne auttavat tekemään maaseutualueista houkuttelevampia nuorille; ottaa huomioon, että nopeiden laajakaistayhteyksien viimeaikaisista parannuksista huolimatta vain 59 prosentilla maaseutualueiden kotitalouksista on mahdollisuus käyttää laajakaistayhteyttä, kun vastaava osuus koko EU:n kotitalouksista on 87 prosenttia;
- E. ottaa huomioon, että Euroopan alueellisessa toimintasuunnitelmassa 2030 vaaditaan

vahvistamaan alakohtaisten politiikkojen alueellista ulottuvuutta kaikilla hallinnon tasoilla;

- F. toteaa, että vaikuttaa siltä, että niillä alueilla ja hallinnollisissa yksiköissä, joilla Leader-ohjelma on pantu täytäntöön, pakollinen paikallisen toimintaryhmän johtaja auttaa parantamaan aluerahoituksen tuloksellisuutta ja hyödyntämistä sekä kehitystä; ottaa huomioon, että koheesiopolitiikassa asetetaan etusijalle kaupunkialueet; toteaa lisäksi, että useat maaseutualueiden investoinnit, jotka eivät liity suoraan maatalouteen – kuten investoinnit julkisten teiden rakentamiseen, viemärintijärjestelmiin ja muiden kuin maatalousalan yritysten perustamiseen jne. – rahoitetaan suurelta osin Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta eikä koheesiorahastosta;
- G. katsoo, että maaseutualueiden olisi oltava houkuttelevia paikkoja harjoittaa liiketoimintaa ja niillä olisi oltava keskeinen rooli EU:n elintarviketurvan varmistamisessa; ottaa huomioon, että EU:n pitkän aikavälin maaseutuvisio¹ avulla pyritään parantamaan maaseudun elämänlaatua, saavuttamaan tasapainoinen aluekehitys ja vauhdittamaan maaseutualueiden talouskasvua; katsoo, että maaseutualueiden roolia ja merkitystä ei usein arvosteta riittävästi, niitä ei palkita asianmukaisesti ja niille osoitettu rahoitus on riittämätöntä;
- H. katsoo, että EU:n maaseutualueiden moninaisuus edellyttää paikallisesti suunniteltuja toimia ja ratkaisuja, jotka ovat kunkin alueen erityistarpeiden ja -mahdollisuuksien mukaisia, ja että strategioissa olisi käsiteltävä maaseutualueita niiden yksilöllisten ominaisuuksien mukaan ja suhteessa niiden ympäristöön käyttäen muiden välineiden ohella maaseutuvaikutusten arviointimekanismeja;
- I. toteaa, että maaseutuyhteisöille aiheutuu enemmän ilmastonmuutoksesta johtuvia vahinkoja ja ne ovat alttiita useammin esiintyville epäsuotuisille ilmastoilmiöille, kuten myrskyille, tulville ja kuivuudelle, sekä luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen seurauksille ja että niille aiheutuu enemmän ilmastosiirtymään liittyviä kustannuksia;
- J. toteaa, että kestävä maatalous ja metsänhoito, mihin sisältyy ympäristökestävyys, taloudellinen kestävyys ja sosiaalinen kestävyys, tarjoavat ihmisarvoista työtä ja toimeentuloa ja suojaavat ekosysteemejä ja biologista monimuotoisuutta ja lisäksi ne parantavat kykyä sietää ilmastonmuutoksen vaikutuksia sekä riskinsietokykyä;
1. muistuttaa, että pientiloilla, keskisuurilla tiloilla ja perhetiloilla on erityinen rooli EU:n maatalousjärjestelmässä ja että ne ovat olennaisen tärkeitä elintarviketurvan ja ekosysteemipalvelujen varmistamisessa EU:n kansalaisille; painottaa, että pientiloilla, keskisuurilla tiloilla ja perhetiloilla on myönteinen vaikutus näiden alueiden sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen ja että ne tarjoavat työllistymismahdollisuuksia ja ylläpitävät osaltaan paikallista väestöä;
 2. painottaa, että maaseutualueilla asuvien kansalaisten ja heidän perheidensä oikeudenmukaiset ja ihmisarvoiset tulot ja elämänlaatu ovat olennaisen tärkeitä sosiaalisen edistyksen ja onnistuneen alueellisen ja paikallisen kehityksen varmistamiseksi; korostaa, että EU:n alueilla on varmistettava ihmisarvoiset työ- ja

¹ Komission tiedonanto, annettu 30. kesäkuuta 2021, ”EU:n pitkän aikavälin maaseutuvisio – Vahvat, verkottuneet, selviytymiskykyiset ja vauraat maaseutualueet” (COM(2021)0345).

elinolot ja sosiaalinen suojelu erityisesti nuorille maataloustyöntekijöille ja siirtotyöläisille;

3. painottaa, että yhdenmennyyn alueelliseen kehitykseen liittyvissä ja muissa asiaankuuluuissa EU:n tulevilla aloitteilla on tärkeää parantaa politiikkajohdonmukaisuutta ja toteuttaa maaseutuvaikutusten arviointi, jotta voidaan arvioida EU:n politiikkatoimien johdonmukaisuutta ja täydentävyyttä ja niiden mahdollisia vaikutuksia maaseutualueisiin ja siten tehokkaasti estää maaseudun väestökato ja helpottaa sukupolvenvaihdosta, yhdenvertaisia mahdollisuuksia saada keskeisiä palveluja ja työpaikkojen luomista maaseutualueilla; painottaa, että maaseutuvaikutusten arviointimekanismi on tärkeä myös silloin, kun jäsenvaltiot arvioivat ehdotetun lainsäädännön vaikutuksia maaseutualueilla; korostaa, että on tärkeää ottaa paikallis- ja alueviranomaiset mukaan maaseutuvaikutusten arviointimekanismien määrittelyyn ja täytäntöönpanoon sekä niiden hallintoihin niin EU:n kuin jäsenvaltioidenkin tasolla liikennepalvelujen ulkopuolelle jäämisen torjumiseksi ja kyseisten alueiden saavutettavuuden parantamiseksi, jotta voidaan vahvistaa rajatylittävää yhteistyötä sekä yhteistyötä maaseudun ja kaupunkien välillä, parantaa mahdollisuuksia käyttää laajakaistainternetiä ja asianmukaisia palveluja etenkin terveydenhuollon ja koulutuksen alalla sekä laajentaa maaseudun elinkeinovalikoimaa ja lisätä maaseutualueiden elpymistä, jolloin näiden alueiden houkuttelevuus lisääntyy ja näille yhteisöille varmistetaan kestävä tulevaisuus;
4. suhtautuu myönteisesti Euroopan talous- ja sosiaalikomitean ehdotukseen edistää Euroopan laajuista maaseudun ja kaupunkien oikeuksien ja vastuiden peruskirjaa; on myös vakuuttunut siitä, että tarvitaan lisää yhteistyötä kaupunkialueiden kanssa, jotta voidaan varmistaa, ettei yksikään alue tai kansalainen jää jälkeen oikeudenmukaisessa siirtymässä ilmastoneutraaliin, kestäväan ja vauraaseen Euroopan unioniin, ja että on pyrittävä siihen, että maaseutu ja kaupungit sitoutuvat oikeudenmukaiseen lähestymistapaan ja että osoitetaan maaseutu- ja kaupunkialueiden organisaatioiden yhteistyöllä saavutettava lisäarvo;
5. suhtautuu myönteisesti maatalousalan ja maaseutualueiden digitaalisen muutoksen nopeutumiseen; kehottaa kiinnittämään huomiota siihen, että pienilat ja syrjäisimmät alueet ovat jäämässä tämän kehityksen ulkopuolelle, ja huomauttaa, että on toteutettava toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että digitaalinen muutos myös hyödyttää kaikkia; toteaa erityisesti, että pienviljelijöiden riippuvuus- ja ylivelkaantumisriskejä on tarpeen hallinnoida;
6. painottaa, että koheesiopolitiikan tavoitteiden saavuttamisessa maaseutualueilla olisi aina löydettävä kompromissi ympäristöön liittyvien, taloudellisten ja sosiaalisten tavoitteiden välillä, jotka ovat ratkaisevan tärkeitä nykyisten ja tulevien sukupolvien hyvinvoinnin kannalta;
7. muistuttaa tarpeesta integroida EU:n pitkän aikavälin maaseutuvisio kaikilta osin sekä nykyiseen että tulevaan monivuotiseen rahoituskehitykseen ja yhteiseen maatalouspolitiikkaan (YMP) ja varmistaa, että tähän osoitetaan asianmukainen rahoitus tämän vaikuttamatta muihin YMP:n budjettikohtiin, jotta voidaan taata täydentävä ja johdonmukainen tuki maaseutualueille kaikilla alueellisen kehityksen tasoilla; korostaa, että maatalouspolitiikan kehittämisessä ja täytäntöönpanossa on varmistettava tiiviimpi

yhteistyö paikallisten, kansallisten ja unionin viranomaisten välillä tavalla, joka ottaa huomioon Euroopan maaseutualueiden moninaisuuden sekä eri alueiden väliset kehityserot;

8. kehottaa sisällyttämään alueellisen toimintasuunnitelman 2030 tavoitteet koheesiopolitiikan rahastoja koskeviin lainsäädäntöväliseisiin ja toimenpideohjelmiin; suhtautuu myönteisesti alueellisen toimintasuunnitelman 2030 pilottitoimiin, joita on kehitetty, ja kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota jatkamaan investointeja näihin toimiin ja koordinoimaan niitä koheesiopolitiikkaan ja maaseudun kehittämiseen liittyvien aloitteiden kanssa;
9. korostaa, että on tarpeen varmistaa EU:n alueiden tasapainoisempi kehitys varmistamalla EU:n varojen parempi jakaminen, mukaan lukien YMP:n tuen jakaminen jäsenvaltioissa ja niiden välillä; korostaa, että on mahdotonta saavuttaa kestävää ja pitkän aikavälin alueellista kehitystä, jos tukea kohdennetaan eri alueille vanhojen tietojen perusteella;
10. korostaa maatalouden roolia elintarviketurvaa, kestävää kasvua, sosiaalista osallisuutta ja ilmastonmuutoksen torjuntaa koskevien unionin tavoitteiden saavuttamisessa ja toteaa, että se myös auttaa monipuolistamaan maataloustuotantoa, säilyttämään luonnon monimuotoisuutta ja kehittämään paikallista taloutta;
11. kehottaa komissiota tarjoamaan suorat täytäntöönpanovälineet alueellista toimintasuunnitelmaa 2030 varten;
12. korostaa yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisen Leader-menetelmän (CLLD)² mahdollisuuksia saada maaseutuyhteisöt osallistumaan paikallisiin toimintaryhmiin kohdennettujen paikallista kehitystä koskevien strategioiden valmistelua ja täytäntöönpanoa varten, jotta voidaan säilyttää ja palauttaa elävä ja menestyvä paikallinen maaseudun elinkeinoelämä, sekä painottaa tarvetta pitää Leader-ohjelman rahoitus riittävällä tasolla; kehottaa jäsenvaltioita hyödyntämään kaikilta osin Leader-ohjelman tarjoamia mahdollisuuksia kehittää ratkaisuja, joiden avulla voidaan vastata taloudellisiin, sosiaalisiin ja kehitykseen liittyviin haasteisiin maaseutualueilla kaikkialla EU:ssa; kehottaa jäsenvaltioita tukemaan CLLD:tä, Leader-ohjelmaa mukaan lukien, ja kannustamaan osallistumista paikallisiin toimintaryhmiin ja varmistamaan niiden kokoonpanon ja päätöksenteon tosiasiallisen riippumattomuuden; katsoo, että kehitysmenetelmän ja CLLD-rahoitusvälineiden kehittämisen jatkaminen edistäisi vahvempia yhdenmukaisia strategioita ja kestävämpää ja selviytymiskykyisempää alueellista kehitystä; painottaa tässä yhteydessä tarvetta korvamerkitä tarkoituksenmukaisesti kaikkien asiaankuuluvien EU:n tason rahastojen apu CLLD:lle samankaltaisella tavalla kuin Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastossa;
13. kehottaa komissiota käyttämään ohjelmakautta 2014–2020 koskevan vuoden 2024 arviointikertomuksen tuloksia sekä maaseuturahastosta rahoitettavan Leader-ohjelman täytäntöönpanon tuloksia ja siitä saatuja kokemuksia ohjelmakauden 2021–2027 ohjelmien tukemiseen; kehottaa komissiota harkitsemaan uuden ohjelmakauden valmistelemisen yhteydessä mahdollisuutta tarjota Leader-ohjelmassa rahoitustoimenpiteitä, joilla edistettäisiin sukupolvenvaihdoksia maaseutualueilla;

² https://ec.europa.eu/enrd/leader-clld/leader-toolkit/leaderclld-explained_en.html.

14. korostaa kuitenkin, että komission olisi jatkuvasti arvioitava Leader-ohjelman kustannuksia ja hyötyjä sen varmistamiseksi, että jaettujen varojen mahdolliseen väärinkäyttöön liittyvä riski on mahdollisimman pieni, samalla kun varmistetaan, että ohjelma edistää tehokkaasti paikallista osallistumista, ja painottaa, että hallinnollisten vaatimusten on vastattava paikallisyhteisön kokoa ja rakennetta sen varmistamiseksi, että ne eivät luo vältettävissä olevia esteitä uusille aloitteille;
15. kehottaa komissiota parantamaan tiivistä yhteistyötä ja yhdenmukaista käyttöä EU:n rahoitusvälineiden, kuten koheesiorahastojen, maaseuturahaston, YMP:n ja Next Generation EU -elpymisvälineen, välillä sekä kansallisten välineiden kanssa paikallisten kehitysstrategioiden toteuttamiseksi ja maaseudun kehittämiseen suunnattujen investointien vaikutusten ja tehokkuuden maksimoimiseksi; tähdentää, että on tärkeää helpottaa ja edistää rahoittamista useista rahastoista, jotta tuetaan osallistavaan ja kestäväan maaseudun kehittämiseen suunnattujen yhdenmukaisten hankkeiden toteuttamista;
16. kehottaa jäsenvaltioita hyödyntämään tehokkaasti erilaisia rahoitusmahdollisuuksia myös pk-yritysten tulevaisuudennäkymien parantamiseksi, kun otetaan huomioon niiden merkittävä rooli työpaikkojen luomisessa maaseutualueilla, ja kehottaa komissiota seuraamaan ja arvioimaan, saavuttaako sen tuki maaseutualueet ja hyödyttääkö se maaseutualueiden yhteisöjä; kehottaa kehittämään maaseutualueilla innovointiin, tietämyksen jakamiseen ja yhteistyöhön perustuvia kumppanuuksia kaikessa taloudellisessa toiminnassa kaikkien toimialojen yritysten, paikallisviranomaisten, tutkijoiden ja palvelujen välillä;
17. toteaa, että Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen aiheuttama maatalousmarkkinoiden epävakaus EU:ssa ja eri puolilla maailmaa on erityinen haaste koheesipolitiikalle ja eurooppalaiselle solidaarisuudelle, sillä se horjuttaa maatalousalan vakautta ja lisää talouden yleisen stagflaation riskiä, mikä puolestaan pahentaa entisestään nykyisiä varallisuuseroja EU:n eri jäsenvaltioiden ja alueiden välillä;
18. korostaa sähköisten palvelujen, mobiilipalveluratkaisujen, yksityisen ja julkisen sektorin kumppanuuksien, sosiaalisten yritysten, kulttuurialan ja luovien toimialojen sekä koulutuksen ja terveydenhuollon saatavuuden merkitystä sekä tuo esiin myös osuuskuntien roolin ja toteaa, että ne auttavat tarjoamaan tarpeellisia palveluja maaseutualueilla ja ovat keskeisiä toimijoita maaseudun sosioekonomisessa kehityksessä;
19. toteaa, että maaseutualueiden elvyttämiseksi on otettava huomioon myös muiden toimialojen, kuten maaseutumatkailun ja kulttuurimatkailun, kehittäminen Euroopan maaseutualueilla;
20. kehottaa parantamaan kohtuuhintaisia joukkoliikennepalveluja ja infrastruktuuria, kuten rautateitä ja teitä sekä lataus- ja tankkausasemia maaseutualueilla sähköisten liikennejärjestelmien tukemiseksi, jotta voidaan torjua kaupunki- ja maaseutualueiden välistä digitaalista kuilua ja liikennekuilua; korostaa näin ollen, että on olennaisen tärkeää antaa tarvittava rahoitus liikenneyhteyksien kehittämiseen ja ylläpitoon, sillä se voisi kannustaa vanhempaa sukupolvea jatkamaan maatalouden harjoittamista

pidempään ja houkutella aluekeskusten nuoria töihin maaseutualueille;

21. kehottaa kiinnittämään huomiota siihen, että joillakin maaseutualueilla ja esikaupunkialueilla koheesiopolitiikan ja maatalouspolitiikan tavoitteiden rahoittamisen välillä on edelleen eturistiriita, ja kehottaa komissiota perussopimuksen mukaisesti erottamaan asianmukaisesti maaseutualueille YMP:n ja koheesiopolitiikan puitteissa myönnettävän rahoituksen ottaen huomioon kunkin politiikanalan tavoitteet, jotka vahvistetaan perussopimuksen 39 ja 174 artiklassa;
22. kehottaa parantamaan digitaalisen osaamisen tasoa ja asianmukaisen digitaalisen infrastruktuurin saatavuutta ja kohtuuhintaisuutta sekä valmiuksia ottaa digitaaliteknologioita, kuten digitaalisia palvelualustoja, tehokkaasti käyttöön maaseutualueilla;
23. painottaa, että maaseutualueiden naiset voivat toimia muutoksen edistäjinä ja auttaa alueellisen toimintasuunnitelman 2030 tavoitteiden saavuttamisessa edistäen oikeudenmukaista ja vihreää Eurooppaa, joka tarjoaa tulevaisuudennäkymiä ja suojelee yhteisiä elinkeinoja ja muovaa yhteiskunnallista siirtymää kestäväan maatalouteen; toteaa, että maaseutualueilla on tärkeää luoda naisyrityksille suotuisa ympäristö, myös oikeudellisten ja toimintapoliittisten näkökohtien osalta, jotta voidaan varmistaa parempi tiedonsaanti, tietämys ja osaaminen sekä helpottaa taloudellisten resurssien saantia ja siten luoda lisää työpaikkoja maaseutualueilla; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita ryhtymään toimiin ja kehittämään ja toteuttamaan toimenpiteitä, joilla torjutaan sukupuolten epätasa-arvoa; muistuttaa, että vuosien 2021–2027 koheesiopolitiikan kehykseen on sisällytettävä sukupuolten tasa-arvo ja sukupuolinäkökulma ja niitä on edistettävä koheesio-ohjelmien valmistelu-, täytäntöönpano-, seuranta- ja arviointiprosessin kaikissa vaiheissa;
24. on vakuuttunut siitä, että se, ettei YMP:n suoria tukia ole edelleenkään yhdenmukaistettu sisäisesti ja ulkoisesti, vaarantaa koheesiopolitiikan pitkän aikavälin tavoitteet erityisesti köyhimmillä ja vähiten kehittyneillä alueilla;
25. muistuttaa, että ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista koskevaa EU:n politiikkaa on kiireellisesti vahvistettava, myös kun otetaan huomioon äärimmäisten sääilmiöiden lisääntyminen EU:ssa muutamina viime vuosina ja kuukausina; korostaa tässä yhteydessä tarvetta nostaa nykyisten ja tulevien pilottihankkeiden tavoitetasoa ja niiden määrää ”vihreämpi Eurooppa” -tavoitteen ja sen ensimmäisen painopisteen ”Terveempi ympäristö” puitteissa;
26. kehottaa toteuttamaan enemmän toimia, joiden avulla maaseudun asukkaille annetaan mahdollisuus osallistua aktiivisesti päätöksentekoprosesseihin siten, että kaikilla hallinnon tasoilla otetaan mukaan laaja joukko sidosryhmiä, jotta voidaan kehittää räätälöityjä, paikallaloituisia ja yhdennettyjä toimintapoliittisia ratkaisuja ja investointeja;
27. panee merkille, että yhä useammat ihmiset haluavat asua kaupungeissa ja käydä töissä maaseutualueilla; kehottaa komissiota suunnittelemaan ohjelmia, joissa huomioidaan kaikki alueet, mukaan lukien suurkaupunkialueet, kaupunkialueet ja toiminnalliset seudut; kannustaa komissiota suunnittelemaan Leader-ohjelman siten, että pienet kaupungit voivat hyödyntää sitä;

28. korostaa maa-, metsä- ja kalatalouden keskeistä taloudellista roolia; kehottaa kehittämään edelleen lyhyitä toimitusketjuja, laatujärjestelmiä, tuottajaorganisaatioita ja osuuskuntia, jotka osaltaan parantavat eurooppalaisen elintarviketuotannon kestävyyttä;
29. korostaa, että sukupolvenvaihdos on avainasemassa maaseutualueiden sosiaalisen, taloudellisen ja ympäristökestävyyden ja unionin elintarviketurvan sekä maatalouden tulevaisuuden kannalta ja että sen vuoksi se on edelleen asetettava etusijalle aluekehityssuunnitelmissa ja -strategioissa; korostaa, että on otettava huomioon pienten ja keskisuurten tilojen tarpeet ja keskityttävä erityisesti nuorten viljelijöiden houkuttelemiseen, maankäytöstä luopumisen ehkäisemiseen sekä maan hankkimisen ja luotonsaannin helpottamiseen;
30. korostaa kierto- ja biotalouden periaatteiden merkitystä sekä niiden soveltamista maatalousalalla ja toteaa, että niillä edistetään Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista; kannustaa parantamaan kierto- ja biotalouden periaatteiden ymmärtämistä ja täytäntöönpanoa Euroopan maatalous- ja elintarvikejärjestelmässä.

**LIITE: LUETTELO YHTEISÖISTÄ TAI HENKILÖISTÄ,
JOILTA VALMISTELIJA ON SAANUT TIETOJA**

Valmistelija Asim Ademov ilmoittaa valmistelijan yksinomaisella vastuullaan, ettei hän ei ole saanut tietoja miltään yhteisöltä tai henkilöltä, joka olisi mainittava tässä liitteessä työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti.

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	16.11.2023
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 35 -: 0 0: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Benoît Biteau, Franc Bogovič, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Dacian Cioloș, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Dino Giarrusso, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Camilla Laureti, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Marlene Mortler, Juozas Olekas, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Sarah Wiener
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Asim Ademov, Ladislav Ilčić, Cristina Maestre Martín De Almagro, Dan-Ștefan Motreanu
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (209 art. 7 kohta)	Adrian-Draagoș Benea, Lydie Massard, Ville Niinistö

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

35	+
ECR	Mazaly Aguilar, Ladislav Ilčić, Krzysztof Jurgiel, Bert-Jan Ruissen
ID	Gilles Lebreton
NI	Dino Giarrusso
PPE	Asim Ademov, Franc Bogovič, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Marlene Mortler, Dan-Ștefan Motreanu, Anne Sander, Petri Sarvamaa
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Dacian Cioloș, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček
S&D	Clara Aguilera, Adrian-Dragoș Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Camilla Laureti, Cristina Maestre Martín De Almagro, Juozas Olekas
The Left	Luke Ming Flanagan
Verts/ALE	Benoît Biteau, Martin Häusling, Lydie Massard, Ville Niinistö, Sarah Wiener

0	-

0	0

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää